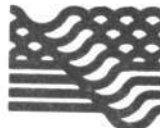


NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE



občina krško

Poština plačana v gotovini

Št. 9 · Leto XI · 7. junij 1990

Predsednik SO Krško Vojko Omerzu:

»Smo enakopraven partner in ponujenih rešitev ne bomo sprejemali za vsako ceno!«

V okviru proslav ob letošnjem občinskem prazniku (7. juniju) se je zvrstilo (in se še bo) kar nekaj prireditev: koncert ob 45-letnici Moškega pevskega zbora iz Brestanice, otvoritev razstave del študentov ALU, promenadni koncert pihalnega orkestra iz Burgaua, ki je v gosteh pri pobratenem senovskem orkestru, nastop folklorne skupine s Senovega in njihovih pobratimov iz Makedonije, tradicionalna mednarodna speedway dirka »Zlati znak občine Krško« (10. junija ob 15. uri), slavnostna seja Gasilskega društva Senovo in parada ob občinskem gasilskem dnevu (17. junija ob 10. uri na Senovem) ter velike konjske dirke na hipodromu Brege (17. junija ob 15. uri).

Slavnostna seja zborov krške občinske skupščine, posvečena občinskemu prazniku, pa je bila v torek, 5. junija. Na njej je predsednik Skupščine, ing. Vojko Omerzu, podelil znak občine Delavski univerzi in knjižnici Krško, priznanji občine Krško pa VVZ Krško — enoti v Dolenji vasi in Ivanu Doberški. Glede na to, da gre za prvi predsedniški nastop v javnosti, posredujemo njegov nagovor v celoti:

Le malo časa smo si odmerili, da ob letošnjem občinskem prazniku na svečani seji zborov občinske skupščine podelimo najvišja družbena priznanja naše skupnosti. Moj pozdrav je namenjen vsem, ki ste se odzvali našemu vabilu in prišli v malo dvorano Delavsko-kulturnega doma Edvarda Kardelja, da ob pogledu v preteklost osvetlimo današnji čas in pogledamo v prihodnost.

Naj se za začetek poslužim misli, ki smo jo zapisali na naša praznična vabila: TU SMO IN SAMO OD TOD JE MOGOČE NAPREJ! Ni dolgo tega, ko se je konstituirala nova delegatska skupščina, ko smo v naše skupščinske zборе demokratično volili in izvolili delegate, pred katerimi je odgovorno delo — tudi zato, ker bodo imeli stalni mandat in bo presoja o zadevah, o katerih bodo morali odločati — v prvi vrsti naložena njim samim, njihovemu lastnemu premisleku o tem, kaj je prav in kaj ne, in še bolj o tem, kaj bo tisto, kar bi pripomoglo k napredku celotne občine!

Vpreženi smo namreč v skupni voz, ki ga bo treba čim prej potegniti naprej, saj se vsi zavedamo, da razmere, v kakršnih smo, niso ugodne in da je lahko vsaka zavora temu vozu celo usodna. Ob današnjem prazniku ne bi bilo prav, če bi stvari poskušali dramatisirati, časi pa so vendarle resni, česar se mora za-

vedati sleherni med nami in na kar opozarjajo po vsej Sloveniji.

Vendar — tudi od tod, kjer smo — je mogoče naprej. Dediščina, ki so nam jo zapustile generacije delovnih ljudi in občanov, ki so soustvarjale današnjo podobo krške občine — je velika in nam zagotavlja lažja izhodišča pri naših snovanjih v sedanosti in za prihodnost. Ob vseh znanih napakah in morebiti še skritih, ki so v minulih desetletjih vplivale na naš razvoj, je bil le-ta, vsaj v krški občini, tako hiter, kot le malokje v Sloveniji. Upravičeno bi lahko rekli, da je bil celo skokovit. Dvoma o tem ne more biti, dokazi o tem nas spremljajo na vsakem koraku. Nobenega razloga ni, da tega danes ne bi posebej poudarili, saj bi tako zatajili ves trud in ustvarjalnost naših ljudi, ki so ga vlagali in jo sproščali predvsem v obdobjih, ki so bila v primerjavi s sedanjim vsaj enako težka, če ne celo težja — v prepričanju, da je lahko napredovati le s skupnim trudom in celo odrekani.

Brez truda in odrekanj tudi poslej ne bo šlo, ustvarjalnost bomo še kako potrebovali, nič manj kot znanje in strokovnost. Veliko pomembnih nalog je namreč pred našo delegatsko skupščino, pred našimi podjetji, v družbenih dejavnostih — za naš boljši jutri.

Tržno gospodarstvo, ki ga uvajamo, nam je prineslo težave, ki so vsekakor



Vojko Omerzu

posledica prehitrega prehoda na nov, tržni sistem — saj večina naših podjetij nanj ni bila pripravljena. Da se bomo lahko prilagodili tem razmeram, bomo morali kar se da hitro okrepati. Upam, da se tega še kako dobro zavedajo tudi podjetja v naši občini. V občinski skupščini bomo morali zagotoviti le ustrezne pogoje za tržno poslovanje in se ob tem ne vmešavati v razvojno, komercialno, poslovno ali finančno strategijo. V klopih našega parlamenta bomo zaradi tega obravnavali razvojno komponento podjetja VIDEM in njegov spremenjeni tehnološki koncept v proizvodnji papirja. V občini smo pred dnevi že dobili v obravnavo Analizo temeljnih možnosti republike Slovenije, iz katere moramo povzeti izhodišča, ki bodo obvezna za našo občino. Smo družbenopolitična skupnost, ki na osnovi energetike ustvarja velik družbeni proizvod — a je to panoga, ki je iz vsem nam znanih razlogov v tem trenutku problematična — tako po svoji ekonomski upravičenosti kot po posegih v naše okolje. Naš parlament bo temu problemu moral posvetiti vso pozornost, sprejemati bo moral svoja povsem konkretna stališča in predloge ter

Vsem občanom čestitamo ob 7. juniju, prazniku občine Krško



jih ob problematiki, ki ni izključno naša, s svojimi predstavniki dosledno prenašati v republiški parlament.

Prav tako smo še posebej zainteresirani za hiter razvoj slovenskega cestnega križa. Bodoča avtomobilska cesta bo z delom svoje trase neposredno vplivala na večje posege v prostor, s svojim cestninskim in prometnim režimom pa tudi na samo občinsko središče, na mesto Krško. Zaradi tega ne bomo smeli za vsako ceno sprejemati ponujenih rešitev, marveč vse še kako podrobno in pretehtano ter pravočasno obravnavati. S programi in nalogami, ki sem jih le bežno omenil, postajamo v

Sloveniji še bolj zanimivi in prav zato pričakujemo pri vsem tem, da nas imajo vsaj za enakovrednega partnerja, če ne že za stran, ki je vredna posebnega upoštevanja in pretehtanih skupnih odločitev, ki bodo zagotovile, da našega prostora ne bodo osiromašili.

Ko bomo jutri, od tod, kjer smo danes — morali stopiti naprej — naj bo naš korak odločen in trden. Da bo hkrati učinkovit, mora biti naravnani v pravo smer. V okviru Slovenije smo pomembni, a vseeno premajhni, da bi ga lahko usmerili drugam kot drugi — in celotno območje naše republike ni tako veliko, da bi njegovi posamezni deli lahko ubi-

rali poti, ki ne bi vodile v skupno dobro. Ob vseh za vse pomembnih odločitvah pa si bomo morali vzeti dovolj časa, znati bomo morali zagovarjati naša stališča z argumenti in sprejemati druga, ob spoznanju, da so tudi nam v prid. Veliko stvari bomo morali še postoriti, tisočero jih bo še treba spraviti v red in odločiti drug ob drugem, da bodo naše odločitve imele pravo ceno in pravi učinek. Nikogar ni, ki bi lahko odločal mimo nas, nikogar, ki bi si lastil pravice brez dolžnosti ali prihodnost brez skupnega dela.

TU SMO IN SAMO OD TOD JE MOGOČE NAPREJ !!!

Žal nam je pri fotografiranju slavnostne seje skupščinskih zborov ponagajala smola in zato smo se odločili, da pripravimo posnetke naknadno. Posneli smo celo posadko krške Delavske univerze, ali skoraj celo. Vsi so se namreč strinjali, da bi na fotografiji moral biti tudi njihov dolgoletni ravnatelj Slavko Šrbar, pa ga nismo mogli najti. Znak občine Krško je sicer Univerza prejela za minulo delo, a gotovo jim bo moral biti tudi spodbuda za naprej. Ob sedaj veljavni zakonodaji in možnem porastu števila brezposelnih tehnoloških presežkov bo dodatno izobraževanje odraslih postalo še kako pomembno. Najbolj se bo tu uveljavil tisti, ki bo prvi ponudil najustreznejše programe, ki bo znal ugotoviti, česa trg delovne sile potrebuje. Nekatera znanja se namreč šele pojavljajo v prostoru, pač v skladu z razvojem tehnologij, opreme, novimi znanji..

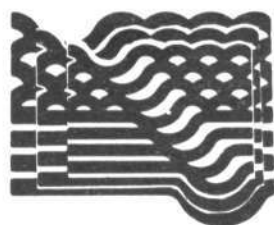


Priznanje za VVZ Krško-enoto v Dolenji vas. Priznanje je sicer prevzela iz rok predsednika SO Mimica Molan, a na fotografiji smo želeli zbrati vse, ki so na neki način prispevale k temu, da je ta vrtec v desetih letih postal kar je. Na sliki so (od leve) t'ršice: Darja, Darinka, Mimica, Jožica, Barbara in ravnateljica VVZ Krško, Polonca Urek.

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2100 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 31-768 — Grafična priprava DIC, tozđ Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno

temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani.



občina krško

Senovski pihalni orkester je v času prireditve ob Krškem občinskem prazniku gostil pobrateni Pihalni orkester rokavičarjev iz Burgava (ZRN). Ti so nastopili tudi po slavnostni seji skupščinskih zborov (5. junija). Muhasto vreme je sicer onemogočilo promenadni koncert pred DKD, a v veliki dvorani so gospodje pokazali, da se spoznajo na svoje instrumente in na vse, kar sodi zraven.



Ivan Doberšek: priznanje občine Krško

Predsednika skupščin: Brežice — Ivan Tomše (prvi z leve) in Krško — Vojko Omerzu (četrti z leve)

Folklor a Senovega in iz Titovega Velesa

Folklorne skupini sodelujeta že šest let, lani pa sta podpisali listino o pobratenju. Izmenično se obiskujeta vsako drugo leto in si tako z izmenjavo nastopov vzajemno posredujeta izkušnje. Letošnje gostovanje v Krškem je makedonska folklorna skupina združila s sodelovanjem na festivalu folklorne v Nemčiji. Senovska skupina pa bo obisk vrnila že v oktobru s sodelovanjem na tamkajšnji osrednji občinski prireditvi ob republiškem prazniku, 11. oktobru — dnevu vstaje makedonskega naroda. Folklori sta skupno nastopili v DKD E. Kardelja ob krškem občinskem prazniku.



Živahen ples makedonskih folkloristov

Skupščina išče novega mandatarja:

»Pri strokovnem delu smo pokazali veliko več učinkovitosti kakor pri strankarskih razgovorih« je ugotovil predsednik SO Vojko Omerzu

Zbori SO Krško so 31. maja nadaljevali skupno zasedanje, ki je bilo 21. maja prekinjeno s sklepom, da mandatar za sestavo izvršnega sveta v dodatnem 10-dnevnom roku poskuša uskladiti predloge za sestavo občinske vlade. Vendar se je tudi ta drugi poskus končal brez uspeha.

Tako mandatar Janc kot tudi predstavniki strank, združenih v Demos, so vsak s svojega zornega kota pojasnjevali, da so bili v polni meri pripravljeni za dogovor, da pa druga stran predlogov in pogojev ni hotela v polni meri upoštevati. Rezultat: sporazum o kandidatih, ki naj bi sestavljali novo vlado, ni bil dosežen, mandatar svojega predloga ni dal na glasovanje, ampak je vrnil mandat. To seveda pomeni, da se ves postopek začne znova: na naslednjem zasedanju — dogovorili so se, da bo 11. junija — bodo ponovno predlagani kandidati, delegati bodo glasovali, komu bodo zaupali mandat in s tem nadaljnjih 10 dni časa, da bo novi mandatar pripravil svoj predlog. Tako bomo v zadnji tretjini junija (morda) dobili novo občinsko vlado.

Ker izvršni svet ni bil izvoljen, je seveda odpadla naslednja točka dnevnega reda, t. j. imenovanje funkcionarjev upravnih organov. Bil pa je z večino glasov navzočih za **sekretarja občinske skupščine** imenovan **Živko Šebek**, ki je to dolžnost opravljal že v prejšnjem sklicu. Ravno tako ni bilo pripomb k predlogu za sestavo **komisije za vodenje javne razprave** o morebitni širitvi začasnega skladišča RAO pri krški nuklearni in delegati so vanjo imenovali **Metoda Šonca, Silva Mavsarja, Ljubomira Kovača, Jožeta Stibriča, Branka Vodopivca, Alojza Lekšeta in Mirka Zoriča**.

Razprava o financiranju strank se je končala s sklepom, da financiranje po predlaganem razdelilniku velja od 1. maja dalje. Delež proračunskega denarja, ki ga bo posamezna stranka dobivala za svoje delovanje, je odvisen od števila mest, ki jih glede na volilne rezultate zaseda v družbenopolitičnem zboru skupščine.

Brez razprave so delegati potrdili predlog komisije za odlikovanja in občinska priznanja, da priznanja ob letošnjem občinskem prazniku prejmejo **Valvasorjeva knjižnica in čitalnica Krško, VVZ — enota Dolenja vas in Ivan Doberšek**, predsedstvu SO pa so dali pooblastilo, da pripravi program praznovanj.

Pobuda Danila Siterja, naj skupščina na eni od prihodnjih sej ustanovi komisijo za družbeni nadzor, je dobila polno podporo.

Izjava (bivšega) mandatarja Braneta Janca

SPOŠTOVANI DELEGATI, TOVARIŠI PREDSEDNIK

Prekinitev zasedanja skupščine ter napotilo, da se v nadaljnjem roku za 10 dni skuša med strankami doseči minimalni konsenz za sestavo izvršnega sveta, me je postavila v položaj, da začnem delati takoj in kar se da politično preudarno.

Prvi sestanek s prvaki strank smo imeli takoj po zasedanju skupščine 21. maja. Sprejet je bil dogovor, da vse stranke do srede, 23. 5., pripravijo svoj predlog možnih kandidatov za sestavo vlade.

Na drugem sestanku s strankami so le-te pripravile svoj predlog, in sicer:

- *ZSMS liberalna stranka je predlagala* 3 kandidate,
- *Socialistična zveza* 1 kandidata,
- *SDP* 1 kandidata

— *stranke DEMOSA so postavile 7 zahtev in še 6 predlogov za posamezne resorje.*

Stranke DEMOSA so mi svoj predlog podale brez prisotnosti predstavnikov drugih strank ter z mojim zagotovitvijo, da z imeni teh ljudi ne bom operiral v javnosti.

Z vsemi predlaganimi kandidati, za katere sem smatral, da bi lahko strokovno in profesionalno opravljali svoje funkcije, sem opravil razgovor. S tem sem želel predvsem uskladiti nekatere poglede glede delovanja IS, predvsem pa njihovo videnje reševanja problemov s področja, ki bi ga pokrivali. S tistimi kandidati, s katerimi sem že opravil razgovor za sestavo prejšnjega IS, sem razgovor opravil kasneje.

V tretjem krogu pogajanj v soboto, ki sem ga imel s strankami DEMOSA, sem skušal uskladiti nekatere odprta vprašanja glede številčnosti izvršnega sveta in primernosti nekaterih predlaganih kandidatov. V konstruktivnem razgovoru smo za dva resorja uskladili imena dveh novih kandidatov, za ostale resorje pa sem že nakazal, iz katerih strank in s katerimi ljudmi bi jih zasedel.

Bistvenih razhajanj ni bilo. Sprejel sem predlog predstavnikov DEMOSA, da bom svoj dokončni predlog sestave IS

DEMOS
Združena opozicija
Cesta krških žrtev 15
KRŠKO

Datum: 30. 5. 1990

STALIŠČE DO SESTAVE IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE KRŠKO

Demos — združena opozicija občine Krško je na sestanku 30. 5. 1990 obravnavala sestavo Izvršnega sveta Skupščine občine Krško, ki jo je podal mandatar za sestavo izvršnega sveta gospod Brane JANC na zadnjem usklajevalnem sestanku dne 29. 5. 1990.

Zaradi predlagane sestave dajemo naslednjo izjavo:

- Stranke DEMOS-a ne bomo sodelovale v Izvršnem svetu Skupščine občine Krško, zato ker mandatar ni upošteval minimalnih zahtev naših strank.
- Mandatarju sicer ne odrekamo pravice, da Skupščini lahko predlaga sestav Izvršnega sveta, vendar pa ga hkrati opozarjamo na njegovo lastno izjavo na prejšnji seji skupščine, da bo odstopil, če ne bo v nadaljnjih razgovorih dosegel »minimalnega konsenza« s strankami.

Obrazložitev:

Na seji Skupščine občine Krško 21. 5. 1990, ki je bila v četrti točki dnevnega reda prekinjena, je bil mandatarju podaljšan rok za usklajevanje sestave Izvršnega sveta do 31. 5. 1990. Na to so stranke Demosa pristale zato, ker smo želeli, da bi bila nova vlada sestavljena tako, da bi zagotavljala uresničevanje programskih usmeritev vseh strank, ki sodelujejo v skupščini na podlagi volje volilcev, izražene na splošnih volitvah.

Že isti dan so se predstavniki strank sestali s predsedstvom Skupščine in mandatarjem gospodom Branetom Jancem. Na tem razgovoru je mandatar predstavil svoje poglede na sestavo Izvršnega sveta in področja dela, ki jih bodo pokrivali posamezni člani. Dogovorjeno je bilo, da stranke pripravijo svoje kadrovske predloge, ki jih bo mandatar v nadaljnjih usklajevanjih upošteval.

Drugi sestanek je bil v sredo, 23. 5. 1990, na katerem so sodelovali predstavniki vseh strank. Na tem sestanku so





sporočil vsem strankam pred zasedanjem skupščine.

Obljubo sem držal. Na zadnjem sestanku, ki je bil v torek, sem predsednike vseh strank seznanil z mojim predlogom sestave IS.

Moj predlog je bil sledeč:

1. **IS bi imel 15 članov**, in sicer: predsednik, dva podpredsednika in 12 članov.
2. **Glede na obvezo skupščine, da skušam uskladiti mnenja in predloge strank, je bilo v IS:**
 - 6 članov na predlog DEMOSA
 - 1 član na predlog Socialistične zveze
 - 1 član na predlog SDP
 - 2 člana na predlog ZSMS-liberalne stranke
 - 1 član, ki so ga predlagali tako stranke DEMOSA kot liberalci
 - 3, ki sem jih izbral po lastni presoji.
3. **Glede izobrazbene strukture je bila zastopanost v IS sledeča:**

dipl. ing. kemijske tehnologije, pedagog, ing. kmetijstva, administrator, dipl. oec., dipl. sociolog, 2 magistra ekonomskih znanosti, ing. org. dela, dipl. obramboslovec, elektro-tehnik, strojni tehnik, dipl. pravnik, dipl. biolog.

4. Resorji, ki bi bili zastopani v IS, bi bili:

predsednik, podpredsednik za družbene dejavnosti, podpredsednik za gospodarstvo, komite za družbene dejavnosti, komite za gospodarstvo, finance, notranje zadeve, ljudska obramba, komunalno-stanovanjske zadeve, drobno gospodarstvo, turizem, kmetijstvo, energetika, varstvo okolja in urejanje prostora in razvoj.

Moje mnenje je bilo, da je IS strankarsko in tudi strokovno sestavljen tako, da bo sprejemljiv za vse, predvsem pa da bo kos nalogam, ki naj bi jih opravljal. Seveda so se v diskusiji na sestanku pokazala različna videnja posameznih strank glede sestave IS, vendar je bil to strpen razgovor, ki je kazal na to, da bomo danes ob vsestranski podpori izvolili nov IS.

Žal pa se je postopek tako kot pred prvo sejo ponovil. Stranke DEMOSA so mi včeraj, torej v sredo ob 12.30 sporočile, da so sprejele sklep, da njihovi člani ne bodo sodelovali v IS, ker za njih sestava IS ni sprejemljiva in ga ne podpirajo.

S to odločitvijo DEMOSA je bil izničen ves napor, da skupaj sestavimo vlado. Očitno je, da razum in argumenti nimajo več nobene veljave ter da ne obstaja soglasje, da se IS konstituira. Kot kaže, do vseh še ni prišlo spoznanje, da je predvolilni boj končan ter da je sedaj potrebno delo, torej uresničiti dane obljube volilcem.

Sam sem že na prvi seji skupščine najavil, da bom strelmel za tem, da sestavim strankarsko zastopano in strokovno vlado.

Vseskozi sem vztrajal pri tem, ker sem prepričan, da rabimo strokovne ljudi, ki bodo s svojimi osebnimi zgledi in prepričanji sposobni potegniti voz razvoja naprej.

Mislím, da je bila moja pripravljenost za upoštevanje predlogov vseh strank dovolj jasna. Ker pa niti po vseh dogovornih ni bilo možno sestaviti IS, ki bi imel širšo podporo, moram skupščini sporočiti, **da vračam mandat za sestavo izvršnega sveta in odstopam od mandatarstva. Žal v tej agoniji glede sestave IS ni zmagovalcev, so samo poraženci.**

3. skupna seja zborov Skupščine občine Krško bo

v ponedeljek, 11. junija ob 15. uri

Na dnevnem redu bodo volitve mandatarja za sestavo izvršnega sveta, en predlog in en osnutek sprememb in dopolnitev družbenih planov, predlog odloka o prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb v občini Krško za čas od 1. 7. do 30. 9. 1990 pa še predlogi, pobude in vprašanja delegatov.



stranke Demosa mandatarju posredstavile minimalne pogoje, pod katerimi bodo sodelovale v Izvršnem svetu, in to so:

- šest mest v Izvršnem svetu (od petnajstih)
- usklajenost in sprejemljivost, (tudi za stranke Demosa) za ostala mesta v Izvršnem svetu.

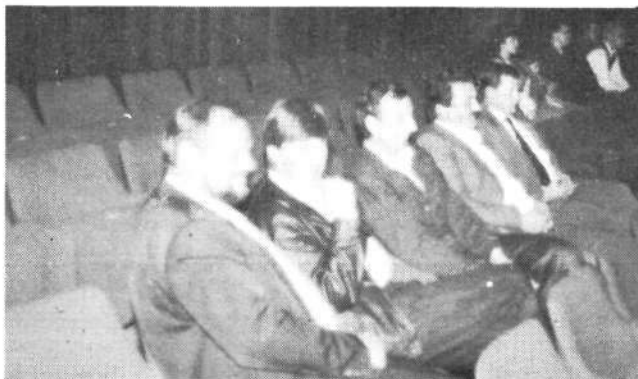
Hkrati smo mu predstavili tudi kadrovske rešitve za sestavo IS, tako za zagotovitev minimalnih pogojev kot za ostale člane IS. Večina teh predlogov je bila variantnih in so mandatarju omogočale izbiro.

Tretji usklajevalni sestanek je bil v soboto, 26. 5. 1990, ob 19. uri, na katerem je sodeloval mandatar in predstavniki strank Demosa. Na tem sestanku smo ponovno usklajevali sestavo IS, s posebno pozornostjo na tista mesta, ki so po mnenju Demosa ključna za uresničevanje programov strank Demosa. Predlagali smo uvedbo tretjega podpredsedniškega mesta za ekologijo, po vzoru republiškega Izvršnega sveta in glede na problematiko s tega področja v naši občini.

Zadnji sestanek je bil v torek, 29. 5. 1990, ob 19. uri. Na tem sestanku je mandatar podal sestav Izvršnega sveta, ki ga bo predlagal Skupščini. V ta sestav so bili vključeni samo štirje kandidati iz strani strank Demosa. Predstavniki strank Demosa so že takrat izrazili nestrinjanje, vendar smo mandatarja obvestili, da bomo o tej sestavi najprej spregovorili v vodstvih strank.

Menimo, da smo stranke, vključene v Demos, pokazale dovolj pripravljenosti, da bi bil predlagan Izvršni svet usklajen z vsemi strankami, da bi v njem lahko prišli do izraza interesi vseh, da pa je mandatar v svojem končnem predlogu to pripravljenost zavrnil in, s posameznimi minimalnimi korekcijami, zadržal sestavo, s katero se stranke Demosa že v prvem usklajevalnem obdobju (pred 21. 5. 1990) nismo strinjale.

DEMOSA
združena opozicija
KRŠKO



Demosovi prvaki na proslavi krškega občinskega praznika.



Presenetljivo portoroško odličje pihalnega orkestra Videm

Po lanskim zmagi na drugi težavnostni stopnji zlata medalja med izbranimi slovenskimi orkestri že v prvem nastopu — Doslej najvišji dosežek orkestra je pravo plačilo za njihov trud in hkrati zasluženo priznanje dirigentu prof. Dragu Gradišku — Zaposleni v podjetju Videm so ponosni na svoje godbenike, ti pa njim hvaležni za dolgoletno materialno podporo

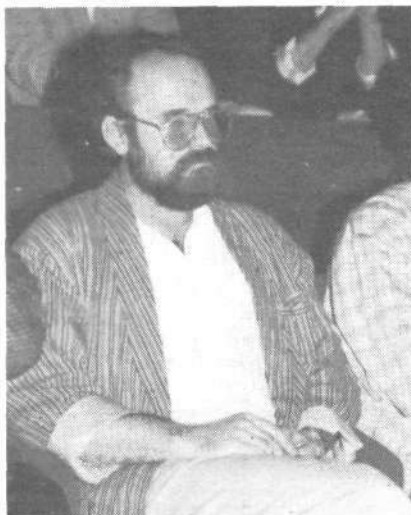
Bilo jih je eno samo veliko nestrpno pričakovanje, kaj bo prinesla zadnja majska nedelja. 27. maja navsezgodaj jih je avtobus peljal proti slovenskemu turističnemu središču, kjer naj bi se pomerili z izbranimi slovenskimi orkestri. Tokrat Portorož godbenikom ni pomenil slovitega obmorskega letovišča, pač pa »areno«, v kateri bo treba pokazati, da lanska zlata medalja s pohvalo v drugi težavnostni stopnji še zmeraj ni izgubila leska, in dokazati, da s svojo kvaliteto dejansko sodijo v prvo težavnostno stopnjo.

Med vožnjo ni manjkalo vedrega razpoloženja, s katerim so skušali zakriti podtalno zaskrbljenost, ali se bodo odrezali tako, kot od njih pričakuje krška kulturna javnost. Predvsem pa jim ni bilo vseeno, kaj bodo rekli v njihovi »domači hiši« — delavci Vidma.

Tik pred 11. uro, preden se je tekmovanje v Avditoriju začelo, se je mnogih polotila tesnoba, ki se je mešala s ponosom, da bodo lahko pokazali »žetev« večmesečnega dela. Pričakovali so kajpak tudi, da jih bo mednarodna žirija (Ivan Marin iz T. Velenja, Alois Fierbach iz Avstrije, Robert Ivanović iz Ljubljane) pravično ovrednotila.

Že po uvodni skladbi (Henk van Lijnschooten: AIR BAROQUE), s katero vsak orkester preizkusi akustičnost dvorane, občinstvo nagradi Vidmove godbenike z burnim aplavzom. Led je prebit in vlije orkestru samozavesti.

Druga skladba, obvezna za vse nastopajoče pihalne orkestre, je zahtevna Ted Huggensova stvaritev SINFONIA CLASSICA. Spet dolgočasen aplavz poslušalcev. Člani stro-



Profesor Drago Gradišek

kovne žirije točkujejo posamezne elemente: intonacijo, zvok, ritem in doslednost v tempu, tehniko igre, dinamiko in fraziranje ter umetniški vtis.

Dirigent prof. Drago GRADIŠEK da še tretjič znak za začetek. Za izvajanje poljubne skladbe A. Scassole: SPARTACUS, ki bo prav tako prinesla točke. Za zlato medaljo je potrebno zbrati kar 85 % možnih točk. Aplavz, ki zlepa ne pojenja, pove, da je občinstvo izredno zadovoljno. Orkester se sprosti, čeprav ga čaka še nastop v paradi, ki se tudi ocenjuje, a posebej. Fantje in dekleta, preko 60 jih je, vedo, da so zaigrali čisto blizu gornje meje svojih zmožnosti.

V paradi nastopajoče pihalne orkestre nagradi številno občinstvo (med njimi je že veliko turistov), zbrano na obeh straneh portoroške glavne ulice, z navdušenim ploskanjem.

Na vrsti je nestrpno pričakovana razglasitev rezultatov: Jeseničani dobe bronasto plaketo, godbeniki iz Radeč in Kopra srebrno... Sledi navdušenje Krčanov: zlata plaketa in vzorna ocena za paradni nastop. Ko dirigent prof. Drago Gradišek prevzame odličje, se godbenikom utrne: To je vendar naš največji uspeh doslej! V hipu so pozabljeni dolgi meseci trdega dela in mnogih odrekanih... Dirigentu pa pomeni zlato odličje bogato plačilo za poldrugo desetletje prizadevanj, da bi svoja dekleta in fante popeljal pod sam vrh tovrstnega glasbenega poustvarjanja. 27. maj 1990 je velik dan za pihalni orkester Videm!

Zlato plaketo je prislužil tudi Mladinski pihalni orkester Piran, Papirniški pihalni orkester iz Vevče — nastopil je že na svetovnem tekmovanju na Nizozemskem — pa je dobil zlato plaketo s pohvalo.

Še skupni nastop v portoroškem hotelu Palace in 11. tekmovanja slovenskih pihalnih orkestrov v prvi težavnostni kategoriji je vkraj.

A za krške godbenike še ni vsega konec. Obljuba dela dolg! Na vrsti je »zlata koračnica«. Prof. Drago Gradišek je bil pred tekmovanjem skeptičen. Pa so nekateri od njega »izsilili« obljubo, če orkester dobi zlato plaketo... Na pomolu odloži vse, kar bi se lahko poškodovalo. Fantje in dekleta mu zaigrajo in dirigent odločno »odkoraka« v 21 slanih Celzijevih stopinj. »Morski krst« je bil svojevrstna ekspresna »zahvala« za veliko zlato. Naj se pač vidno ve za dirigentov delež pri orkestru ponosu na največji doslejšnji uspeh.

Vračanje je veselo. Dlje ko so od Portoroža, več je Portoroža v njihovem pogovoru. Vmes je krajši postanek in nazdravljanje za zlato. Ob vrnitvi je treba še pospraviti instrumente, a ne za dolgo...

Pihalni orkester Videm ne pozna dolgega oddiha. Le ritem vaj bo zdaj nekaj časa manj naporen. Ob znanih obveznostih so letos povabljeni kar na četrto obletnico pihalnih orkestrov: v Kapele, Loče, Metliko in Vevče. In tudi za igranje ob takih svečanih dnevih se je treba temeljito pripraviti.

Dirigenta prof. Draga Gradiška, ki se mu je z uvrstitvijo orkestra v I. težavnostno stopnjo uresničila tudi osebna želja, čaka učenje podmladka — 28 učencev na skoraj vseh instrumentih. To vzame veliko časa, a tudi veliko obeta. Večina od tega mladega rodu se bo vključila v godbeniške vrste, zato se ni bati za orkestrovo prihodnost. Posebno še, če bodo zaposleni v podjetju Videm in njegovo vodstvo imeli še naprej tolikšno razumevanje kot doslej.



Foto: Črt Čargo

Tiskovna konferenca NEK:

»Z javnostjo naj se otepa oblast!«

»Če nekdo balina s tezami o tem, da krška nuklearka neizmerno ogroža slovenski narod, potem jo ustavimo že jutri! To je možno opraviti varno. Nesprejemljivo je, da se še nekaj let igramo z varnostjo naroda. Zato si, če ne gre le za ugajanje volilcem in če objekt res nameravamo zapreti, postavimo za to rok enega leta, v tem času pa se vsi lotimo zagotavljanja dobro znanih pogojev, neizogibnih pri tem dejanju. Namesto tega se vsi trudijo kompromitirati objekt, ki dela vsak dan bolje, ga maltretirajo in postavljajo v položaj, ko mu ne smemo ničesar verjeti. Ustanavljali bomo komisijo za komisijo, a verjetno je nekje meja, ko se nam v nukleariki ne bo več zdelo vredno sodelovati pri takem početju. Mi smo namreč profesionalci in taki dvomi in obiski nam kradejo čas, potreben za skrb o našem objektu.« Nekako tako se je na tiskovni konferenci na prikaz oddaje avstrijske televizije (o nevarnostih, s katerimi preži Nuklearna elektrarna Krško na svojo bližnjo

Na noben način pa tega objekta ne smemo ropati na nobenem področju. Če namreč ne bo imel zagotovljenih prav vseh pogojev za varno obratovanje, bo stopil v veljavo drug scenarij: varno ustavljanje in zapiranje; delovanje bo končala že prej. Svoje ljudi morajo obdržati prav do konca obratovanja in še potem jih bodo potrebovali, saj z zaprtjem elektrarne iz Krškega ne bo odšla. Ne bo pa seveda več atraktivna.

Kolektiv je star v povprečju 35—40 let. Približno 50 ljudi je ključnih, za svoje delo se morajo usposabljeti 3 leta in potem dobijo licenco za vodenje samo elektrarne v Krškem. V tehnološkem delu je še nadaljnjih 300 ljudi; odhod vsakega od njih je problem, se pa dajo nadomestiti. Tu je še vrsta drugih, podpornih funkcij. Kolektiv sicer skuša razprave o zaprtju elektrarne jemati brez usodne teže dokončnosti in zagotavlja normalno delo. S pogodbami so tudi uspeli stabilizirati ekipo in preprečiti odhode ključnih ljudi. Gre pa seveda za strokovnjake, ki bi v tujini lahko kadarkoli zaslužili nekajkrat več in še priznanja (okolja) za svojo strokovnost bi bili deležni v polni meri. Tega se zavedajo oni enako kot vodstvo elektrarne.

in daljnjo okolico) v Žirišču slovenske televizije odzval direktor objekta, inž. Stane Rožman. Tiskovno konferenco smo pravzaprav predlagali novinarji, saj smo hoteli vedeti, kaj je bilo z omenjeno nezgodo leta 1982, kaj s tektonsko prelomnico in kaj si delavci v nukleariki mislijo o njenem zaprtju.

Če gremo po vrsti, so odgovori približno takšni: nezgode pravzaprav ni bilo in jutri si bodo morali za napade na elektrarno izmisliti zopet kaj drugega. Takih dogodkov imajo tu do 10 na leto in jih nimajo namena skrivati, o njih sproti obveščajo agencijo na Dunaju

ter naše oblastne organe. So pa to vse navadne delovne nezgode in tudi film, ki so ga pripravili Avstrijci, je pravzaprav strašen konstrukt, katerega namen je ustvariti strah med ljudmi. Tisti, ki so v elektrarni že bili, vedo, da so take scene (z maskami in zaščitnimi kombinezoni) tam sestavina delovnega vsakdanjaka, komentar in glasba pa sta stvar predstavila kot skrajno skrivnostno, nevarno. V filmu ni enega samega konkretnega argumenta proti obratovanju elektrarne, ki je sedaj (mimogrede so povedali) v najbolj izplačljivi fazi izkoriščanja. Grajena je res na potresnem območju, a ti objekti se tudi drugod gradijo na potresnih območjih (Japonska, Kalifornija). O morebitnem brisanju tektonske prelomnice iz dokumentov niso predstavniki nuklearke mogli in ne hoteli reči ničesar. Le dodali so, da so pri gradnji

upoštevali geološko in seizmološko znanje, ki je bilo takrat najboljše in dosegljivo, saj sta meritve opravila inštitut iz Skopja in ljubljanski geološki zavod. Elektrarna se ustavlja samodejno na podlagi približno 20 t.i. kritičnih pokazateljev, sicer jo je pa ročno moč ustaviti kadarkoli. Tudi zaustavitev na seizmološko instrumentacijo ni urejena samodejno, pač pa je ročna.

Zapiranje Nuklearne elektrarne Krško zahteva javnost intenzivno že dve leti, in to je bila tudi (zlasti pri stranki Zelenih) predvolilna platforma. Le da so prvotne zahteve postavljale rok zaprtja v leto 1992, sedaj pa ga je republiški minister za energetiko postavil v leto 1995. Več pravzaprav tudi niso pričakovali, vsekakor pa ne tolikšnega konsenza, da bi lahko objekt deloval do konca svoje živ-

Kaj bo po letu 1995, če zapremo JE Krško

Jedrskih elektrarn se ni lahko znebiti

Trenutno niti na Republiškem komiteju za energetiko ne vedo, s kako visokimi stroški se bodo spopadli, če demontirajo nuklearko

LJUBLJANA, 30. — Napoved Mihe Tomšiča, ministra za energetiko, da bomo do 1995. leta zaprli jedrsko elektrarno v Krškem, je začela odmevati po vsej Jugoslaviji. Obenem pa se je seveda pojavilo vprašanje, koliko takšen postopek stane in kdo bo vsega tega plačnik? Na to vprašanje pa trenutno na Republiškem komiteju za energetiko še ne morejo odgovoriti. Minister Tomšič je obljubil, da bo na vprašanje lahko odgovoril šele tedaj, ko bo o vsem tem narejena posebna ekspertiza, ki jo je že naročil. Do tedaj pa lahko zapišemo samo nekaj o tem, kakšen je tehnični postopek zapiranja jedrskih elektrarn.

»Naša naloga je, da jedrsko elektrarno zapremo takoj, ko

naposti vprašanje varnosti. Za predčasno zapiranje objekta v Krškem pa so pristojni drugi.« Pravi sodelavci Republiške uprave za jedrsko varnost, kjer imajo med drugim pripravljen tudi »scenarij« za »trajno prenehanje obratovanja — razgraditev jedrskih objektov«, kakršen je v rabi tudi drugod v svetu, in med inčicami tega scenarija je tudi tista, ki jo bodo uporabili Angleži: na odstranitev jedrske posode bodo čakali polnih 100 let.

Vsaka jedrska elektrarna lahko obratuje največ 40 let. Toliko let je tudi življenjska doba jedrske posode, ki postane zaradi bombardiranja nevtronov v tem času že krhka. Po tem obrazcu bi lahko JE Krško obratovala nekako do leta 2020. Vsaj približno toliko časa pa bo trajalo tudi odstra-

njevanje vseh delov JE Krško.

Razgraditev jedrskih elektrarn je razdeljena v tri faze. V prvi fazi odstranijo gorivo iz reaktorja in ga spravijo v bazen, kjer se ohlaja nekaj let. Šele nato ga lahko dajo na suho — v suhe silose. Obenem z gorivom odstranijo tudi primarno hladilno tekočino, ki je radioaktivna. V drugi fazi demontirajo vse cevovode in druge kovinske dele, odstranitev reaktorske posode in betonske kupole nad njo pa sodi v tretjo fazo, kar vse lahko traja več let, v Angliji pa bo, kot že rečeno, trajalo kar 100 let.

Na upravi za jedrsko varnost dalje menijo, da obstaja še neka možnost poleg naštetih treh faz: po zaustavitvi elektrarne vse skupaj čaka in stoji 30 do 40 let, ob nadziranju kompletne posadke elektrarne. To bi bila najbrže trenutno še najcenejša rešitev, kajti vse drugo stane veliko denarja. Pa še nekaj je treba pri vsem tem vedeti: če razmišljamo o zaustavitvi JE Krško, potem moramo poskrbeti tudi za zanesljivo skladišče radioaktivnih odpadkov. Brez tega jedrske elektrarne ne moremo zravnati s tlemi.

ROGER GOGALA

Neodvisni Dnevnik, 30. maj 1990



ljenske dobe. Je pa ta izjava dr. Tomšiča zasnovana na celi vrsti pogojev, ki naj bi jih predhodno izpolnili: preprečiti moramo električne mrke, očistiti industrijo požrešnih porabnikov, zgraditi nadomestne vire električne energije in/ali zagotoviti njen prenos iz uvoza (Sovjetska zveza). Tako so seveda predstavniki krške elektrarne ocenili, da sedanja vlada, ki ji mandat poteče najkasneje leta 1994, o zapiranju vsekakor ne bo mogla dokončno odločiti, če bo to leta 1995.

Ob zadnjem obisku v Krškem (konec aprila) so člani delegacije švedskih občin, v katerih imajo tudi jedrske elektrarne, med drugim povedali, da pri njih elektrarne z javnostjo in z jedrsko politiko nimajo veliko opravka. Strokovnjaki, ki so v njih, imajo dovolj dela s skrbjo za varno obratovanje naprav, medtem ko skupnosti, občine, preko

svojih strokovnih služb skrbijo za vse te stvari — tja do stikov z javnostjo. Skozi to optiko zveni nekoliko spodbudno tudi upanje, ki ga je izrazil inž. Stane Rožman, češ da bo poslej marsikatero stvar o krški jedrski elektrarni lahko pojasnil kar sam republiški minister za energetiko, dr. Miha Tomšič, ki je bil pionir nuklearne energetike pri nas, ki je osebno sodeloval pri projektu in je delal na krškem objektu vse do njegovega zagona.

Kaj zaprtje JE Krško pomeni za Posavje? Odločitev gotovo ne bi smela biti samo politična, zasnovana na hipotezi: »Čim dlje od nuklearne energije!« Pri sprejemanju odločitev bi moralo imeti Posavje odločilen vpliv. »Vsekakor pomeni zaprtje za regijo več, kakor bi v normalnih razmerah smelo in kakor bi si jaz želel,« pravi Rožman. »Tukajšnje gospodarstvo namreč stoji veliko slabše kot v mnogih slovenskih regijah, v njem je malo

kreativnega, razvojnega, kar prinaša lepšo bodočnost. Po zaprtju (1995 ali kadarkoli!) bo v Posavju NEK še vedno ostala, z vso vsebino, zaradi katere imamo danes tak odpor!

Kako pošteno in na kakšen način se bosta obe republikli pripravljene zavzeti za razrešitev tega problema, seveda še ne vemo. **Možni so različni pristopi in s tem v zvezi tudi različne cene, verjetno pa bo šlo za najbolj skromen scenarij, ki je najcenejši in prinaša najslabšo rešitev.** Jasno pa je dvoje: kakršenkoli scenarij mora imeti predhodno rešeno vprašanje odlaganja odpadkov iz NE in iz dekomisije. Po drugi plati pa bi enostranska odločitev o zaprtju objekta, ki lahko še 10—15 let zagotavlja relativno ceno energijo, pomenila, da mora Slovenija Hrvaški nadomestiti nastalo škodo. Cena za to (brez stroškov zapiranja) se giblje okrog številke 6 milijard dolarjev.«

Misija Osart o delovanju krške nuklearke

»Med našim dvodnevni obiskom v elektrarni nismo ves čas samo sedeli v pisarnah, ampak smo obhodili tudi objekte in naprave. Pri tem nismo odkrili ničesar, kar bi v nas vzbudilo zaskrbljenost. Zato po naši oceni ni nobenih varnostnih razlogov, zaradi katerih bi bilo treba krško nuklearko zapreti. Kolikor vem, tudi tisti, ki se zavzemajo za zaprtje elektrarne, niso mogli navesti nobenega določnega razloga za to.«

To je bil eden od odgovorov Ferdinanda L. Franzna na tiskovni konferenci, ki jo je 2. junija v Krškem sklicala Republiška uprava za jedrsko varnost, potem ko je štiričlanska ekipa Mednarodne agencije za atomsko energijo z Dunaja tu končala svoj delovni obisk. Sicer pa ugotavljanje varnosti, po besedah vodje misije, ni bila poglobljena ali vsaj neposredna naloga tega obiska. Misija je bila namreč v Krškem prvokrat že leta 1984 in takrat so njeni člani vodstvu NEK dali 121 priporočil za izboljšanje upravljanja, organizacije in administracije, urjenja in usposabljanja kadrov, operative, vzdrževanja in tehničnega podpore, radiološke zaščite, kemije in načrtovanja varnostnih ukrepov. Ob zdajšnjem obisku si je ekipa zato zastavila nalogo, da ugotovi, v kolikšni meri so v Krškem njena priporočila upoštevali.

Ugotovitve je Ferdinand Franzen najprej predstavil v številkah:

Devet priporočil je bilo umaknjenih, ker niso bila več v skladu z današnjimi ocenami na področju jedrske energije, 66 jih je bilo v celoti izpolnjenih, zadovoljiv napredek je bil dosežen v 38 primerih in samo pri 8 je bilo malo ali nič izboljšanja. Posamezni dejavniki imajo seveda večji ali manjši pomen, splošna ugotovitev pa je, da sta se uprava in osebje elektrarne trudila in se še trudita, da bi upoštevala predloge misije ter tako dosegla višjo kakovostno raven opreme in izboljšala delovanje.

Te zaključke je nato ponazoril z nekaj primeri. Na prvo mesto je postavil organiziranost, ki zagotavlja skrb za jedrsko varnost ustrezno mesto v vseh procesih odločanja. Drugi pozitivni dejavnik je program za zago-

tavljanje kakovosti, ki temelji na skrbi za opremo (ta bo v prihodnosti dobila tudi računalniško podporo), sledi usposabljanje in urjenje osebja kontrolne sobe (vključno s treningom na simulatorju), ki po oceni misije

Kaj je razlog, da si avstrijska javnost tako prizadeva za zaprtje jedrskih elektrarn v sosednih deželah? Po mnenju vodje misije bi bila to zanje potrditev, da so ravnali prav, ko niso nikoli pognali svoje edine nuklearke. Sicer pa Avstrijci najbolj napadajo češkoslovaške jedrske elektrarne, in ne krško, kot mislimo pri nas.

dosega mednarodne standarde, nato upravljanje obratovanja. Ugodno je ocenil tudi stanje glede vzdrževanja, saj je bil dosežen precejšen napredek npr. pri zagotavljanju nadomestnih delov. Izboljšave so zabeležili v radiacijski zaščiti, opremljenosti kemičnih laboratorijev in drugod. Poleg tega so člani misije z zadovoljstvom ugotovili, da so v NEK uvedli precej izboljšav tudi na lastno pobudo.

Na konferenci za novinarje seveda ni moglo manjkati vprašanje o t.i. tajnem dokumentu, ki smo ga videli v oddaji avstrijske televizije. Ferdinand Franzen in Miroslav Gregorič (direktor RUVJ) sta pojasnila, da gre za dokument iz sistema poročanja o izrednih dogodkih, v katerega je vključena tudi Jugoslavija oziroma krška nuklearka. Članice tega sistema so že ob njegovem nastanku postavile pogoj, da naj bodo njihova poročila dostopna samo nacionalnim koordinatorjem, ne pa tudi nepooblaščenim osebam in organizacijam. Med članicami je sedaj odprta raz-

prava o tem, ali naj bi ti podatki postali široko dostopni, a dokler ne bo zaključena, velja za razpolaganje z njimi dosedanja dogovor.

Kar zadeva krško nuklearko, je Miroslav Gregorič dodal, da je ta doslej posredovala 12 takih poročil in izvirna poročila, torej tista v slovenščini, niso tajna; na RUVJ celo razmišljajo, da bi jih v primerni obliki posredovali javnosti.

Malo ali nič sprememb na bolje ni bilo doslej v sistemu obveščanja med komandno sobo in prostorom za ukrepanje v primeru nesreče. Telefonska zveza, ki je bila na voljo doslej, namreč ni zadosti učinkovita in jo bo v prihodnosti zamenjal video zaslon. Ravno tako še ni uresničeno priporočilo za postavitve monitorja za klor, ki naj bi sprožil zaščitne akcije v primeru razlita klora v tovarni Videm.

Ena od nalog, ki čakajo NEK v prihodnje, je tudi postavitve naprav za merjenje večjih doz radioaktivnosti. Vse jedrske elektrarne, tudi krška, so namreč opremljene z instrumenti za merjenje majhnih doz, nesreča na Otoku treh milj pa je narekovala potrebo po napravah, ki v primeru nesreče lahko merijo tudi povečano sevanje. Vendar se take naprave ne izdelujejo serijsko, ampak jih je treba posebej razviti glede na lokalne pogoje, in za to je potreben čas.

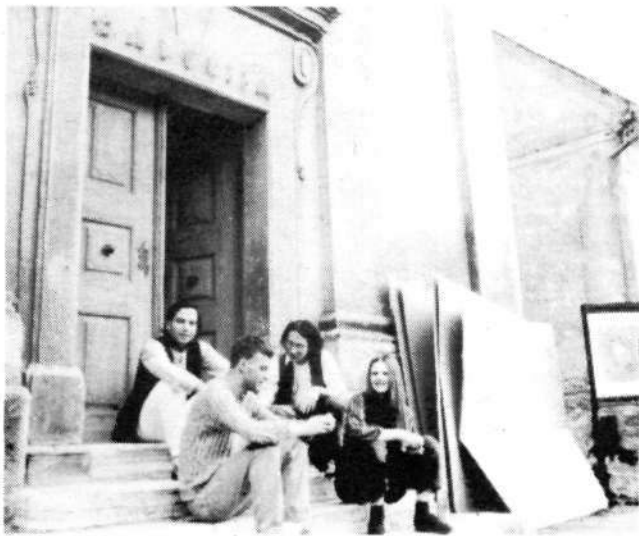
Švedski in kanadski strokovnjak pa oba člana Mednarodne agencije, ki so tokrat sestavljali ekipo misije Osart, odhajajo iz Krškega — tako je zagotovil njihov vodja Ferdinand Franzen — brez posebnih skrbi. V tem jih podpirajo ugotovitve o izkušenosti operaterjev, ki upravljajo elektrarno, njihovem profesionalnem ponosu in težnji k po-

»Happening« v krški galeriji

Kljub temu da je bila uvrščena v spored prireditev ob krškem občinskem prazniku, je ponedeljkova (4. 6.) otvoritev razstave del študentov Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane pritegnila v domačo galerijo le peščico Krčanov. Bilo pa je seveda veliko umetnost, je dogodek v bistvu krasno uspel. Mladi so pripravili čisto po svoje *happening*: ob otvoritvi so pred galerijo prikazali skupinsko slikanje na treh velikih panojih, učinkovit začetek notranjega dela otvoritve z bobnanjem. Predvidena video projekcija in nastop prijateljev z AGRFT sta sicer odpadla, a dolgčas vseeno ni bilo. Uradni otvoritveni govor je opravila Ida Merhar, vodja Valvasorjeve knjižnice in galerije, in srečanje se je razvilo v prijeten pogovor, včasih tudi konfrontacijo stališč med arkerji razstave in njihovim profesorjem. Profesor tem zagnancem je namreč akademski slikar Andrej Jemec in pohvalil jih je, češ da so dober letnik, da se znajo organizirati in so tudi slikarsko močni. Očitno so tudi požrtvovalni, saj so ves dan vztrajali tako rekoč brez hrane, čisto po študentovski (ali pa morda po umetniško...) Tudi druga plat priprave na umetniško življenje deluje?! Morda. V razgovoru je namreč prišla na dan ugotovitev, da se bo iz teh 21 nadarjenih brucev, ki sedaj krasno delajo, čez štiri leta razvilo skoraj toliko kakovostnih kiparjev in slikarjev. Nujno bo slovenska srenja premajhna, da bi pokupila vse ali vsaj večino tistega, kar bodo ustvarili. Čaka jih torej širni svet, ki bo verjetno vsaj nekaterim, tako kot mnogim intelektualnim in umetniškim močtem pred njimi, nudil dovolj možnosti za obstoj in delo. Za najboljše je po svetu (ali vsaj pri sosedih) namreč vedno dovolj prostora. Po drugi plati pa doma radi poudarjamo, da so bili rojeni v naši fari, da je kultura del naše narodne samobitnosti... Je obisk ponedeljkove razstave zrcalna slika vsega tega? V tej skupini sta namreč tudi Mateja Kavčič iz Brestanice in Aleksander Nišavič iz Prekopa, ki je bil pobudnik celotnega (uspešnega) *happeninga*.

Razstava bo odprta do 18. junija, študentje pa so pustili na prodaj tudi nekaj grafik in dve oljni sliki.
(Foto Dušan Barbič)

polnosti pri opravljanju dela. Tudi upadanje podpore javnosti doslej še ni vidno vplivalo na njihovo moralo, vendar Ferdinand Franzen meni, da se ni mogoče zanesti, da bo tudi v prihodnje tako.



Pričeli so s skupinsko malarijo, nato so pretrgali časopisni papir, s katerim so bila prelepljena vrata.

Obiskali smo jih že dopoldne. Od leve: Branko Korez, Aleksander Nišavič (Prekopa), Dominik Šolar in Mateja Kavčič (Brestanica).

Ogled razstave (Foto: Dušan Barbič)

Petinštirideset let zbor v Brestanici

Sobotni koncert (2. junija) brestaniškega Moškega pevskega zbora na tamkajšnjem gradu je sicer sodil v okvir proslav ob letošnjem občinskem prazniku, pa vendar je bil to v prvi vrsti dogodek, ki je označil pomemben jubilej. Po vseh spremembah, nihanjih in novih pojavih v družbi se je v Brestanici ohranila tradicija moškega zborovskega petja.

«Resda tudi v zboru ni šlo vedno vse gladko,» je zapisano v programu slavnostnega koncerta, »številnim lepim uspehom so tu in tam sledile tudi težave, predvsem pri iskanju novih pevcev, zamenjali so se trije zborovodji... Danes je moški pevski zbor zopet na višku svojega amaterskega umetniškega ustvarjanja. Glasovno svežino so v zbor prinesli mladi fantje, ki so nedvomno tudi garancija za še dolgoletno nadaljevanje in rast zbor.«

Tudi slavnostni govornik na prireditvi, predsednik občinske Zveze kulturnih organizacij Franc Čermelič, je zborovih 45 delovnih let primerjal s hrastom, ki ima korenine globoko in mu zato veter ne more do živega, lahko mu kvečjemu odpihne kak list... Nikakor pa tudi močno jedro ne bi nujno zdržalo, če se v Brestanici ne bi izoblikoval tako dober pevovodja, kakršen je Janko Avsenak, ki pevcem omogoča novo svežino in razvoj.

Predsednik zbora Miroslav Bračun je najbolj vztrajnim pevcem podelil Gallusova priznanja (značke). Za 25 let sodelovanja v zboru so jih dobili **Jože Kuselj, Ivan Grozina in Anton Omerzel**. Za 15- do 25-letno zvestobo zboru so dobili srebrne Gallusove značke **Jože Gošek, Jože Habinc, Janez Kranjc, Stanko Kožuh, Janko Avsenak (pevovodja), Štefan Marjetič, Milan Dular in Franc Kovačič**. Bronaste značke pa so za 5- do 15-letno sodelovanje v zboru prejeli **Žaro Medvešek, Mirko Avsenak, Rado Bogolin, France Bromše, Roman Hrušovar, Milenko Kenig, Jože Kranjc, Vili Novak, Stanko Resnik, Rafko Teraš in Marko Železnik**.

Pesem Posavja '90:

Uspešna žetev obeh krških zborov

Posavski pevski zbori so preteklo soboto (2. junija) opravili pregled svojega letošnjega



Plaketa tudi za pevovodjo Janka Avsenaka (Foto: Tone Petrovič)

dela. Srečali so se na reviji zborov v Viteški dvorani brežiškega gradu in (ob vsej njeni akustičnosti) pokazali, koliko so letos napredovali.

»Slovenci pojemo ob rojstvih, porokah in smrti,« je zbrane nagovoril predsednik brežiške občinske skupščine, gospod Ivan Tomše, »in če sedaj doživljamo rojstvo nove Slovenije, potem je prav, da pojemo...«

In tudi so peli! Sodelovalo je enajst zborov iz vsega Posavja in med njimi sta bila krški Viktor Parma« ter (edini) Moški pevski zbor iz Brestanice. Oba vodi Janko Avsenak. Prvič je na reviji (za pokušino!) tokrat nastopil tudi Mešani pevski zbor »Rudi Rožanc« z Zdol pod vodstvom Franca Keneta. Šlo je bolj za revijo (pregled, predstavitev) in ne za tekmovanje, zato organizatorji niso uvrstili v

program obvezne pesmi, ki omogoči resnično primerljivost znanja vseh nastopajočih skupin. Kljub temu pa so, na predlog Slovenske pevske zveze, k ocenjevanju povabili profesorja Ivana Marina iz Velenja. Ta bo podrobne pisne ocene sicer šele izdelal in poslal, kljub temu pa je že moč povedati, da je oba krška zbora, ki ju vodi Avsenak, (in dva brežiška) uvrstil na vrh lestvice kakovosti ter vsem štirim priznal »optimum znanja, volje in prepevanja«.

Ob koncu dodajmo še novico, ki ob izidu časopisa sicer več ne bo novica, a je pač naša tehnologija dela taka, da določenih razdobjih preprosto ne more premakniti iz »mrtvega kota«; ne more jih napovedati in še ne poročati o njih. Na Senovem bo (je bila) v sredo, 6. junija, občinska revija šolskih pevskih zborov — otroških in mladinskih. Prijavilo se jih je enajst.



Levo: slavnostni nagovor je prebral predsednik skupščine KS Leskovec Dušan Arh. Program, ves v znaku čebelice Maje, pa so pripravili leskovški šolarji. (Foto: Janko Sotošek)

Praznik v spomin na izgnance

V krajevni skupnosti Leskovec so 26. maja proslavili krajevni praznik, posvečen spomenu na čas, ko so se po končani vojni vrnili domov izgnanci iz Srbije in Nemčije.

Na slovesnosti je zbrane pozdravil Dušan Arh, predsednik Sveta KS, med njimi tudi goste — predstavnike šole in krajevne

Dušan Arh, predsednik Skupščine krajevne skupnosti Leskovec: »Če smo z novimi, demokratičnimi odnosi pridobili tudi več in bolj zaganih krajanov, ki bodo pripravljene vedno in povsod tudi prostovoljno prijeto za delo, bo to pomenilo, da smo vsi pripravljene še bolj kot doslej sodelovati za izgradnjo boljših in pravičnejših odnosov med ljudmi, med sosedi. Zavedajmo se, da še vedno velja pravilo »Le v slogi je moč!«! Zato bodi le človek človeku — človek, ali sosed sosedu le — sosed.

Vendar menim, da smo se krajanje naše skupnosti že doslej zavedali, da je v skupnosti moč, da smo v organih Krajevne skupnosti in Socialistične zveze sodelovali ne glede na versko ali politično pripadnost. Želeti je samo, da bo vsaj tako še naprej.

Trenutno se borimo z akcijami: za kabelsko televizijo, urejanje vaške razsvetljave na Cesti 11. novembra, asfaltiranje Wolfove ulice in cest v novem naselju na Gmajni, povečanje pokopališča in ureditev centra Leskovca. Živimo tu in trudimo se bomo morali, da bomo živeli v slogi in razumevanju.

V krajevni skupnosti delujejo tudi društva, ki s svojo aktivnostjo prispevajo k napredku: gasilci v Leskovcu in Veliki vasi, Društvo prijateljev mladine, Strelsko društvo; TVD Partizan organizira rekreacijo za moške in ženske, zopet je začel delovati Leskovški oktet pod vodstvom g. Siterja, mladina je vključe-

na vsepovsod. Enajsto leto se že družimo z našimi pobratimi iz KS Lovas in z borci Slovenskega bataljona 1. krajiške brigade...«

skupnosti Lovas (občina Vukovar), s katero je KS Leskovec leta 1983 podpisala listino o pobratenju, in delegacijo Skupnosti borcev Slovenskega bataljona 1. krajiške brigade, ki so ga ustanovili izgnanci iz Srbije.

Milan Peroci, ki se je proslave udeležil v imenu odbora Skupnosti borcev slovenskega bataljona, je svoj nagovor posvetil spomenu na izgnance, ki so morali s svojih domov zato, ker so Nemci »s posebno gosto naselitvijo nemških kmetov in seveda z izselitvijo Slovencev hoteli ustvariti t.i. ljudski zaščitni jež med Rajhom in Hrvaško. Z 62 transporti so izselili v Spodnjo Šlezijo, Saško in na

Wurttenberško okrog 37.000 oseb. Med njimi so bili tudi izgnanci iz vašega Leskovca. Nas, borci Slovenskega bataljona, in vas, krajanje Leskovca, povezuje skupna zgodovinska usoda izgnanstva, pobratimstvo s sremsko vasjo Lovas pa na dejstvu, da počivajo na njihovem pokopališču, poleg posmrtnih ostankov drugih bork in borcev, tudi posmrtni ostanki 73 bork in borcev našega bataljona od skupno 119, kolikor jih je padlo v Sremu, vzhodni Bosni in Slavoniji, ko so se v bojih prebijali na svoje rodne domove. Ohranimo to medsebojno prijateljstvo in ga krepimo!« je svojo pozdravno besedo zaključil Milan Peroci.

Na svečani seji Skupščine KS so podelili priznanja krajevne skupnosti. **Plaketo z listino** so prejeli **Verica Švab, Franc Vakselj**



Gostje na prireditvi ob prazniku KS Leskovec (Foto: Janko Sotošek)



Včasih so v šoli otroke učili razne uporabne stvari. Danes pa se tudi osnov čebelarjenja lahko novinci naučijo le iz knjig ali pri čebelarških krožkih. (Foto: Janko Sotošek)



in Martin Vodopivec, častno priznanje pa Anica Antolič, Nataša Dobravc, Franc Lekše, Jože Naglič, Vinko Pacek, Marinika Petan, Ivan Plevanč, Martin Sotlar, Alojz Tomažin, Marjana Tomšič, Stanko Voglar, Ida Zupančič, osebje kuhinje OŠ Leskovec in kolektiv VVE Leskovec. Obenem je KK SZ podelila bronasti znak OF Tončki Babič, Zdenki Horvat in Vladimir Štoviček.

Udeleženci leskovške slovesnosti so nato spremljali še tekmovanje v znanju mladih čebelarjev in si ogledali razstavo, na kateri je Čebelarско društvo Leskovec prikazalo orodja, stare panje in čebelje izdelke ter obiskovalcem ponudilo medico in medeno pecivo, dobiti pa je bilo moč tudi recepte za različne medene slaščice.

Podmladek, ki čebelarstvu zagotavlja prihodnost

V krški občini skoraj na vseh osnovnih šolah delujejo čebelarški krožki. Vsaka taka šola ima svoj čebelnjak, in to jim je zadnja leta uspelo doseči ob pomoči Občinske čebelarške zveze in lokalnih čebelarških društev.

Mladi čebelarji iz 7 krških pa 3 sevniških šol so se tudi letos pomerili v znanju. Tekmovanje, ki je potekalo posebej za nižjo in posebej za višjo stopnjo, je bilo 26. maja v Leskovcu in je bilo hkrati posvečeno praznovanju tamkajšnjega krajevnega praznika. Udeleženci so se nanj očitno zelo dobro pripravili. Med mlajšimi je kar šest ekip moralo nadaljevati tekmovanje ob dodatnih vprašanjih in še so na koncu ostale tri ekipe izenačene. OŠ Leskovec, OŠ dr. Mihajla Rostoharja in OŠ Kostanjevica so si tako delile prvo mesto, žreb pa je odločil, kdo dobi prvo, kdo drugo in kdo tretjo nagrado. V starejši skupini so bile tri izenačene ekipe, po dodatnih vprašanjih pa je zmagala OŠ Boštanj, za katero so tekmovali učenci OŠ Sevnica.

Druga je bila OŠ Leskovec in tretja Koprivnica.

Na republiškem srečanju mladih čebelarjev (13. maja v Ljubljani) so se na tekmovanju mladih čebelarjev tekmovalci iz naše občine uvrstili pri samem vrhu: v višji kategoriji na 2. mesto med 16 ekipami, v srednji na 6. (v obeh so tekmovali čebelarji iz Krškega) in v nižji na 4. mesto (Leskovec) med okoli 30 ekipami.

Taka tekmovanja posredno kažejo tudi na resnost, s katero na šolah delujejo čebelarški krožki. Na šoli v Leskovcu, na primer, deluje krožek že deset let. Kot je povedala njegova mentorica Danica Zalokar, je med člani krožkov potem, ko končajo šolo, vsaj 50 % takih, ki imajo doma panje. Interes za to delo je trajen; tisti, ki se za čebelarški krožek odločijo v 2., 3. razredu, ostanejo v njem do konca. Delo je tako, da ne prenese občasnosti in površnosti, zato člani krožka enkrat tedensko ob vedno istem času delajo v čebelnjaku z zunanjim mentorjem, članom čebelarške družine. Šola ima trenutno 8 čebeljih družin, pa še več jih bo, saj so si člani kot nagrado na raznih tekmovanjih prislužili že več novih panjev. Vse to delo ima tudi določeno ekonomsko spodbudo: vsakič pridelek ocenijo glede na trenutne cene, med oddajo šolski kuhinji, zanj pa dobijo sladkor za prehrano čebel in denar za nabavo delovnih pripomočkov.

Tako tekmovanje kot tudi samo delo krožkov je navdušilo goste iz KS Lovas. Zatrtili so, da bodo našo izkušnjo skušali uveljaviti tudi doma in tako omogočiti nadaljnji obstoj svjega čebelarstva, ki mu grozi, da bo izumrlo, saj nima podmladka.

Svet posavskih čebelarjev je za uspešno zdravljenje hude gnilobe čebelje zalege podelil svoja strokovna priznanja. Prejeli so jih Hinko Maver (MI Krško), Roman Kos (ČD Krško), Jože Klhar (ČD Brežice) in Jože Žmavc (ČD Dobova-Kapele).

Za našo občino lahko rečemo, da je zaenkrat tej dejavnosti prihodnost zagotovljena,

da se zavedamo pomena ohranjanja čebelarstva. In v čem je ta pomen? Branko Vodopivec, predsednik Občinske čebelarške zveze, ga ocenjuje takole: »Čebelar ima od čebel le 10 % koristi, vse ostalo gre na račun prispevka k ohranjanju biološkega ravnovesja v naravi. To pa je tako pomemben učinek, da bi moralo tudi občinsko vodstvo kar najbolj podpreti razvoj te dejavnosti. Poziv je namenjen tudi sadjarjem in vrtničarjem, to se pravi njičlavi zavesti. Ko namreč napolnijo škropilnice s strupi, se ne lotijo le uničevanja škodljivcev, ampak tudi čebel, in kolikor strup škoduje čebelarjem, toliko škoduje tudi človeku. Torej je končna, drastična posledica — rezultat pretirane uporabe kemikalij — samomor.«

Čebelarji si prizadevajo, da bi ljudje vse svoje dejavnosti opravljali razumno in usklajeno. Zato tudi prosijo vse tiste, ki škropijo, naj pred tem pokosijo podrast, da odstranijo cvetove, in škropijo v večernih urah, ko čebele niso zunaj, ter o škropljenju obvestijo čebelarje. Žal pa so kljub takim opozorilom zastrupitve čebel, posebno tiste manjšega obsega, precej pogoste.

Poskusi raziskovalnega dela

Nekatere krške osnovne šole so bolj ali manj uspešno odzivajo na razpise raziskovalni nalog za osmošolce. Letošnje srečanje mladih zgodovinarjev (sredi maja v Koprju) je potrdilo, da je bila tokrat odločitev za sodelovanje dobra odločitev. Uspelo je namreč kar obema našima predstavnikoma: sedmošolci in osmošolci iz OŠ Leskovec (z mentorico Zdenko Horvat) so si prislužili srebrno priznanje za svojo nalogo »Delo DPM od nastanka do danes v kraju in občini«, učenci OŠ Jurij Dalmatin (pod vodstvom Zore Kerin) pa zlato priznanje za svoje delo »Šolska kronika«.

Posvet za kadrovske delavce Posavja:

Kako se spopasti s presežki delovne sile

Univerzalnega zdravila ali vsaj napotka za reševanje presežkov delovne sile praktično ni. So le različni pristopi: tisti, ki izhajajo iz teorije, utemeljene na izkušnjah sveta, ki mu sploh ne gre slabo, in tiste, ki izhajajo iz nuje našega dokaj žalostnega položaja in dosedanje prakse. Tako nekako bi lahko strnili ugotovitve posveta (29. maja), ki ga je organiziral Zavod za zaposlovanje Sevnice v sodelovanju z Društvom kadrovskih delavcev Posavja. Z uvodnimi mislimi sta srečanju zagotovila kakovost in opredelila znanstvena ter zakonska izhodišča dr. Ivan Svetlik in Jožica Puhar, predsednica Republiškega komiteja za delo, medtem ko je strokovni delavec Zavoda za zaposlovanje iz Sevnice Toni Koren kadrovikom predstavil tudi možnosti izrabe krize kot motivacije za spremembe v kadrovski politiki.

V naši družbi ima namreč vsaka organizacija, ki se opredeli za marketinški pristop, do četrtnine delavcev, ki so ji na neki način odveč. Doslej smo take presežke reševali s preusmerjanjem in doizobraževanjem. V dveh letih se jih je v ta proces vključilo preko 25000 in mnogi so si tako ohranili delovno mesto ali celo dobili boljšega. V Republiki Sloveniji je v ta proces vključenih 90 podjetij in vsako leto se pojavi 10 novih. »Večina proces najprej začne sama, potem pa se oglasijo še pri nas po pomoč,« je dejala Jožica Puhar.

Novi Zakon o zaposlovanju še vedno ohranja možnost odpusta z dela samo za zasebnike, sicer pa ta ni mogoč, dokler ni »presežni« deklavec izkoristil ene od možnosti: dokvalifikacijo, dokup delovne dobe, začasno ali trajno prerazporeditev drugam, delovno razmerje za skrajšan delovni čas ali za določeno obdobje ali plačilo odpravnine. Tisti,

je — pri obrtniku ali v podjetju. Prvo leto je bilo takih primerov 196, lani (1989) pa 25000 in med njimi je bilo veliko masovnih, ko se združi več kot 10 kandidatov. V tekmi za zmanjševanje bremen gospodarstva bo potrebno še veliko truda, preden bo postalo jasno, da doizobraževanja ne smemo šteti za strošek, pač pa za naložbo, ki se bo obrestovala. Vsekakor pa naj bi pri določanju ukrepov upoštevali vrsto kriterijev, zapisanih v splošnih aktih, kolektivni pogodbi in v sindikalnih listah, poleg tega pa še strokovno izobrazbo, delovno izkušnost,

Vloga zakonodaj

Pri zaposlovanju lahko z zakoni dosežemo dvoje: legaliziramo obstoječe stanje, kar je lažje izvedljivo, ali skušamo obstoječo danost spremeniti, kar smo počeli vse doslej. Ljudi se, žal, z zakonskimi posegi ne da učiti obnašanja, saj morajo biti določila sila podrobna in obsežna, zakone moramo menjavati na eno do dve leti, ker nas stari zakoni v praksi »prepričajo«, da je treba odpraviti nekatere pomanjkljivosti. Tako pridemo do stanja, ko zakon nič več ne pomeni, saj je njegova uporaba odvisna od interpretacije tistega, ki z njim dela. Končni cilj zakonodaje bi moral biti, da ustali temeljne vedenjske vzorce in da uporabnikom ni treba nenehno stikati za novimi določbami. Spremenjena zakonodaja (tudi naša) naj bi pač legalizirala obstoječe odnose in sankcionirala obstoječa odstopanja. To je izvedljivo in življenje lahko teče svojo normalno pot. Cela vrsta podrobnosti pa ne sodi v zakone, pač pa v kolektivne pogodbe, poseganje v trg delovne sile (dogovarjanje) pa naj bi bilo minimalno.

uspešnost, delovno dobo ter zdravstveno in socialno stanje delavca. Republiški komite za delo izhaja iz danosti in s svoje strani problema ter ima predvidenih še nekaj ukrepov, tudi vire sredstev, s katerimi bo skušal organizirati zaposlovanje vala presežne delovne sile (to je brezposelnih), ki po nekaterih napovedih šele prihaja.

Po drugi strani pa je dr. Svetlik predstavil modele reševanja problema nezaposlenosti in presežne delovne sile po izkušnjah, kakršne imajo na Zahodu. Tam deluje zakon tržišča delovne sile, ki pri nas deluje kvečjemu v še zelo primitivni obliki. Plače imamo namreč realno za 25 % nižje kakor lani, brezposelnost pa je v istem obdobju narasla za 45 %. Ob tem so za njihovo prezaposlovanje dolžne skrbeti organizacije same, kar vsekakor ne more dolgo trajati. Podjetja se namreč ukvarjajo s svojimi presežki toliko časa, dokler ne potonejo, medtem ko bi jih sicer (brez tega bremena) nekaj zagotovo splavalo in se

okrepilo. Presežki v podjetjih so namreč bistveno dražji kakor novi programi zaposlovanja (od javnih del in možnosti dousposabljanja naprej), hkrati pa bistveno znižujejo moralo, znižujejo učinkovitost in raven poslovanja. Ob sproščnem trgu delovne sile mora delovati le zaščita minimalne pravice posameznika do dostojnega preživetja.

Seveda se bo ob sprostitvi trga delovne sile pojavila kopica problemov, a to pač sodi v proces učenja. Poseganje v razmerja ponudbe in povpraševanja je dovoljeno le v majhni meri in v ta inštrument si ne upa poseči nobena vlada, tudi socialdemokratska ne.

Dialog med Sindikati in Gospodarsko zbornico:

Kakšna naj bodo izhodišča za določanje višine plač

Stališča Svobodnih sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice so si dokaj narazen, kar zadeva višino plač. To lahko pomeni, da trg delovne sile ne deluje in da ni izmerjeno osnovno razmerje, vrednost delovne sile. **Dr. Ivan Svetlik** pravi o tem nekako tole: Če se uspe uveljaviti trg in prevlada težnja sindikatov po visoki vrednosti delovne sile (čim višje plače), bo v gospodarstvu dobila prednost filozofija tehnološkega razvoja. Zaradi drage delovne sile se bo splačalo vlagati v opremljenost s sodobnimi proizvodnimi sredstvi, potrebe po delavcih bodo upadale in delovna sila bo zaradi presežka ponudbe postala cenejša. Obratno pa pomeni premoč stališča Gospodarske zbornice in njenega zahtevka po nižanju cene delovni sili za podjetje izgubo interesa po tehnološki prenovi. Dela bo za delavce veliko, povpraševanje bo raslo in za najslabše plačana dela bomo verjetno morali uvažati delovno silo.

Sindikat se gotovo ne zaveda, da se z vzemanjem za visoke plače v bistvu zavzema za (v končni fazi) zmanjšanje zaposlenosti.

Zaposlovanje v zastoju

Dobiti zaposlitev bo v današnjih in jutrišnjih dneh vedno težje, saj Republiški komite za delo ocenjuje, da imamo v Sloveniji že sedaj četrtnino preveč zaposlenih. Sodeč po podatkih Zavoda za zaposlovanje v Sevnici problem v krški občini zaenkrat še ni tako hud, pričakovati pa je, da se bo postopoma večal.

Delovne organizacije krške občine so za leto 1990 napovedale minimalno zmanjšanje povprečne zaposlenosti - za 3 osebe. V negospodarstvu bi se zaposlenost zmanjšala za 23 oseb, v gospodarstvu pa povečala za 20, in to v industriji, rudarstvu, prometu in zvezah. Krško negospodarstvo predvideva največje

Zagotoviti možnost za izobraževanje odraslih

Vsekakor bi kazalo na nastajajoči problem brezposelnosti in iz njega izhajajoče potrebe po dodatnem izobraževanju delavcev opozoriti inštitucije, ki se z izobraževanjem odraslih že sicer ukvarjajo. Redne šole imajo namreč dovolj dela z vedno novimi generacijami otrok, delavskim univerzam so roke dokaj zvezane, trg delovne sile pa potrebuje ljudi z vedno novimi znanji, saj se pojavljajo novi poklici, nove tehnologije, stroji...

ki so najmanj dve leti zaposleni pri delodajalcu, imajo (med čakanjem na delo) pravico do dveletnega denarnega nadomestila. Nekateri si to nadomestilo kapitalizirajo (izplačilo 24 povprečnih OD v enem znesku) in si s temi sredstvi zagotovijo delovno mesto drug-



zmanjšanje števila zaposlenih v Posavju, predvsem na področju izobraževanja, kulture in znanosti, v družbenopolitičnih organizacijah in skupnostih, minimalno povečanje pa je napovedano v zdravstvu in socialnem varstvu.

Delovne organizacije napovedujejo, da bodo potrebovale samo 164 novih delavcev, kar je v primerjavi s planom za 1989 za 100 oseb oziroma 63 % manj. V te potrebe so vštete tudi t.i. nadomestne potrebe zaradi upokojitev in nadomeščanja začasno odsotnih. Za letos načrtujejo 158 upokojitev, nadomestili pa naj bi le 27 % na ta način izpraznjenih delovnih mest.

Več kot polovico načrtovanih potreb predstavljajo zaposlitve za določen čas, med njimi pa spet več kot polovica za I. stopnjo strokovne izobrazbe (vseh 64, od tega 43 za določen čas; z II. stopnjo izobrazbe 41 delav-

cev, od tega 18 za določen čas). Izobrazbena struktura potreb za nedoločen čas je po sedaj zbranih podatkih Zavoda boljša.

Za zaposlovanje pripravnikov bo po načrtih prav tako manj prostih mest kot v preteklem letu, in sicer 246, to pa je 43 manj, kot je bilo načrtovano za leto 1989. Večinoma nameravajo v organizacijah kot pripravnike zaposliti lastne kadrovske štipendiste (83 %), a več kot štiri petine jih bodo zaposlili samo za določen čas.

Če bi sodili samo po številkah, potem bi se potrebe po pripravnikih in prilivi iz šol (generacija, ki bo letos zaključila šolanje) pokrili. Primerjava po stopnjah izobrazbe pa pokaže, da bo prevelik priliv na II. stopnjo (skrajšani programi). Še večja neskladja pokaže primerjava ponudbe in povpraševanja na ravni poklicnoizobrazbene strukture. Za tiste, ki bodo imeli zaključeno šolo od V.

stopnje izobrazbe navzgor, bo Zavod za zaposlovanje skušal pospešiti zaposlovanje s sofinanciranjem pripravništva. Poleg priliva iz šol bodo ponudbo povečali tudi vsi sedaj nezaposleni — konec leta 1989 je bilo pri Zavodu za zaposlovanje v Krškem prijavljenih preko 400 iskalcev zaposlitve.

Sestavni del planskih kazalcev zaposlovanja za leto 1990 predstavljajo tudi presežki delavcev. Zbrani podatki kažejo, da letos napovedujejo večje število presežnih delavcev kot pa, recimo, še v preteklem letu. Vendar je po oceni Zavoda tudi to še vedno podcenjeno. Štiri organizacije s področja gospodarstva so napovedale 118 presežnih delavcev, ki jih nameravajo prerazporediti, medtem ko ni napovedanih stečajnih viškov, torej tistih, ki bi prešli v odprto brezposelnost.

Modelarski miting na modelarskem letališču v Krškem

Modelarski klub Krško bo letos organiziral že drugi letalski miting. Prireditel bo na modelarskem letališču v Zadovinku pri Krškem in na njej bo sodelovalo več klubov iz Slovenije in Hrvaške ter gostje iz tujine. Prireditel krški modelarji delujejo nekako v senci že nekaj let in njihovo samotno ustvarjanje lahko prodre v javnost le ob razstavah ali tekmovanjih. Očitno so nekako tako tudi prišli do financiranja svoje dejavnosti: zbirajo propagandna naročila in preko njih prepotrebna sredstva za izvedbo napovedane prireditve. Če jim že ne nameravate naročiti reklame za svoje podjetje, potem se vsaj ude-

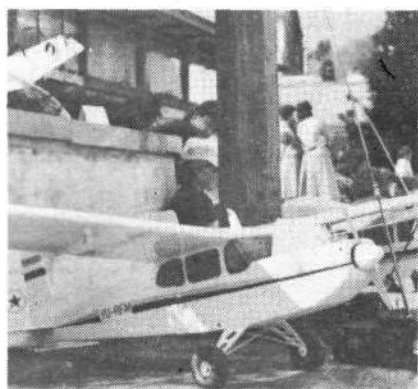


Foto: Robert Rimc

ležite mitinga. Modelarstvo je namreč ena pomembnih dejavnosti pri tehnični vzgoji mladega rodu in vse ostalo je samo spremno. Osnovna naloga mu je iskanje in razvijanje mladih talentov, ki naj bi se navdušili za tehnična znanja in ugotovili, da to ni nikarkršen bavlav.

Filmski spored za junij

- 8. 6., petek, ob 22.00: LJUBEZEN V SVILI
- 10. 6., nedelja, ob 18.00: U2 - VELIKA ROCK PREDSTAVA
- 12. 6., torek, ob 20.00: POLJUB ŽENSKE PAJKA
- 13. 6., sreda, ob 19.00: INDIANA JONES IN ZADNJI KRIZARSKI POHOD
- 14. 6., četrtek, ob 20.00: INDIANA JONES IN ZADNJI KRIZARSKI POHOD
- 15. 6., petek, ob 22.00: OSVOBAJANJE MISTY BEETHOVEN
- 17. 6., nedelja, ob 18.00: VOJNA ZAKONCEV ROSE
- 19. 6., torek, ob 20.00: ROSALYN IN LEVI
- 20. 6., sreda, ob 19.00: LJUBICA, OTROCI SO SE SKRČILI
- 21. 6., četrtek, ob 20.00: LJUBICA, OTROCI SO SE SKRČILI
- 22. 6., petek, ob 22.00: ŠEFICA POZNA POKLIC
- 24. 6., nedelja, ob 18.00: VESOLJEC
- 26. 6., torek, ob 20.00: PREVARA NA LOTU
- 27. 6., sreda, ob 19.00: ŠOGUNOVA SENCA
- 28. 6., četrtek, ob 20.00: SMRTONOSNA IGRA
- 29. 6., petek, ob 22.00: DESERT S SMETANO

Risanke in druge filme, ki so bili na sporedu za otroke ob sredah ob 18. uri, bodo odslej predvajali ob 19. uri. Če se obisk tudi poslej ne bo izboljšal, bodo te predstave ukinili.

DKD Edvarda Kardelja

Prvi uspeh Četrtriča

Člani kolesarskega društva »Videm« so se konec maja udeležili treh dirk v Sloveniji in Hrvaški in nastopili v kategorijah, za katere trenutno premorejo tekmovalce. V Škofji Loki se je 25. maja na republiški dirki za vse kategorije četrtrič uvrstil na 5. mesto med pionirji. Košir, zadnje čase najboljši krški tekmovalcec, je padel in bil tako ob dobro uvrstitev, saj je na zadnjem odseku dirke vozil na tretji poziciji. V Pazinu je bila 26. ni 27. maja medrepubliška dirka, ki so se je udeležili tekmovalci iz Slovenije, Hrvaške, Italije in Avstrije. V kriterijskih vožnjah, ki je bila na sporedu prvi dan tekmovanja, je pionir četrtrič dosegel svojo prvo zmago, v cestni dirki naslednjega dne pa 6. mesto, tako da je bil v skupni razvrstitvi tretji. Drugi pionir, Grmšek, je bil 5. v kriteriju. Mlajši mladinec Zupanc je bil 3. v kriteriju in 6. v cestni dirki, skupno pa 4. Med boljšimi je bil še Jordan s 6. in 7. mestom. Na tej tekmi so tekmovali tudi registrirani rekreativci in med njimi je krški trener Stojan Kajba, ki v republiki trenutno vodi, zasedel 2. mesto. Ostali člani, ki niso odšli v Pazin, so se 27. maja udeležili cestne dirke okoli jezera Jarun v Zagrebu. Mlajši pionirji so se uvrstili takole: Gošek na 2., Stopar na 3. mesto in Gabrič okoli 10. mesta. Mlajši mladinec Dremelj je bil 11.

Kolesarske dirke na Učko za starejše in mlajše mladince, ki je bila zadnja sobota, se je udeležilo bolj skromno krško zastopstvo — z izjemo Zupanca, ki mu je uspela uvrstitve na 5. mesto.

Republika Slovenija
Skupščina občine Krško
Cesta Krških žrtev 14

Datum: 22. 5. 1990

Predstavnikom vseh strank

ZADEVA: Uradni odgovor na vprašanje o podelitvi znakov pozornosti članom bivšega IS SO ter predsednikom zborov SO in podpredsednikom Skupščine občine

1. Odlok o priznanjih in znakih pozornosti (Skupščinski Dolenjski list, št. 21/83) ima v svojem 6. členu naslednje besedilo:

»S pravilnikom, ki ga sprejme predsedstvo občinske skupščine, se določijo oblike in vsebine priznanj in znakov pozornosti, postopek za podeljevanje ter vodenje evidence o njih.«

2. Omenjeni pravilnik ima v 22. členu naslednje besedilo:

»Predmeti pozornosti iz 10. do 12. člena tega pravilnika se podeljujejo v skladu s tem pravilnikom po odločitvi Predsedstva skupščine.

Za podeljevanje predmetov pozornosti iz 13. člena tega pravilnika se lahko odloči tudi predsednik SO, po lastni presoji.

3. Pravilnik uvršča v člene 10. do 12. višje znake pozornosti, (kot kipec Venerre — Neviodunum, Zlato plaketo občine), pod člen 13 pa Plaketo občine Krško in morebitne druge znake pozornosti.

Sekretar Skupščine občine Krško
Živko Šebek

Plavalni klub Celulozar Krško
organizira

začetne in nadaljevalne plavalne tečaje

za otroke od 4. leta dalje.

Plavalni tečaji bodo v bazenu »Vidma« v času od 25. junija do 4. avgusta in bodo za vsako skupino trajali teden dni - od ponedeljka do sobote, po eno uro dnevno. Dopoldne bodo od 9. do 10. in od 10. do 11. ure, popoldne pa od 17. do 18. in od 18. do 19. ure. Cena enotedenskega tečaja je 150 din.

Vsa pojasnila lahko dobite po telefonu št. 31-010 ali 32-511, int. 547, med 7. in 10. uro, ali osebno v pisarni PK Celulozar pri bazenu, in to v popoldanskem času med 17. uro in 20.30. (Andrej Škafar)

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve pri Skupščini občine Krško objavlja

OBVESTILO

o evidentiranju kandidatov za opravljanje funkcije družbenega pravobranilca samoupravljanja občin Brežice, Krško in Sevnica.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo po kandidacijskem postopku imenovan izmed kandidatov s poznavanjem družbenoekonomskih odnosov na področju samoupravljanja in družbene lastnine.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja bo imenovan za 4 leta in je lahko po poteku mandata ponovno imenovan.

Kandidate lahko predlagajo (z izjavo o sprejemu kandidature in življenjepisom s podatki o izobrazbi in zaposlitvah) občani, organizacije ali skupnosti.

Na obvestilo se lahko prijavijo tudi kandidati sami.

Predloge sprejema Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve SO Krško, Cesta krških žrtev 14, 8 dni od dneva razpisa.

NAŠ GLAS

Krški plesalci letos boljši

Na regijskem tekmovanju učencev osnovnih šol v družabnih plesih v Novem mestu (19. maja) so krško občino zastopale osnovne šole Krško, Leskovec in Brestanica v okviru Plesnega studia »Videm«. Letos je bilo naše zastopstvo drugič na takem tekmovanju, uspeh pa je precej boljši kot preteklo leto: 3. mesto OŠ Jurij Dalmatin v skupni razvrstitvi, 1. mesto iste šole v kategoriji 1. in 2. razredov, pa še prvo mesto para Karolina Očkerl—Kristina Žibert v posamični konkurenci. Na sliki: ekipa OŠ Krško.



Ugoden nakup premoga

Rudnik rjavega premoga Senovo obvešča potrošnike, da lahko njihov premog ob plačilu v gotovini kupijo po 14,5 odstotka nižji ceni. Ena tona premoga po tem znižanju stane: kos — srednjevec 872,10 din, kocka 844,60 din in oreh 817,10 din. Obenem nudijo brezplačen prevoz do 30 km oddaljenosti z njihovimi tovornjaki: 2,5-, 5- 6- in 8-tonskimi. Gotovinska vplačila sprejemajo do 15. junija 1990 v prodajnem oddelku Rudnika. Tam lahko dobite tudi vsa pojasnila (tel. 79-313, 79-321).

Ob zaključku plesne sezone:

Dve prireditvi v znamenju plesa

Plesni studio »Videm« Krško pripravlja ob zaključku plesne sezone dve prireditvi. Prva, »Plesni studio se predstavi«, bo 16. junija 1990 s pričetkom ob 19. uri v veliki dvorani DKD E. Kardelja. Na njej se bodo predstavili z najrazličnejšimi plesnimi točkami: dve plesni skupini predšolskih otrok, dve otroški plesni skupini, mladinska plesna skupina, najboljši občinski pari in regijski prvaki v družabnih plesih za osnovnošolce ter otroška folklorna skupina.

Izkupiček od prireditve bo namenjen šolanju petih mentorjev Plesnega sud'a »Videm«.

Druga prireditev je družabni večer »Plesni koktejl« za vse ljubitelje plesa in družabnosti, in bo v petek, 22. junija 1990 s pričetkom ob 20. uri v avli krškega kulturnega doma. Obeta se vam družabno srečanje ob glasbi za ples in prijeten klepet ob pravih koktejlih.

Obe prireditvi sta vključeni v okvir praznovanja krajevnega praznika Krško. **VLJU-DNO VABLJENI!**

Promet naš vsakdanji je dokaj čudna reč

Od časa do časa nas (žal vse pre pogosto) preseneti novica o hudi prometni nesreči, ki jo je zagrešil brezvesten voznik, neprevidnost, slaba cesta... Vsaka žrtev pomeni obolenje in nenadomestljivi izgubi za svojce tudi precejšnjo materialno škodo za družbo. Takrat se običajno razvije razprava o tem, zakaj se ljudje pod vplivom alkohola bojijo samo za svoje vozniško dovoljenje, zakaj tisti, ki v službenem času pijan povzročijo hudo prometno nesrečo, dobi zgolj simbolično kazen, zakaj se ljudje ne ustavijo pred prehodom za pešce, če tam že stoji drugo vozilo, zakaj se mulci na mopedih vozijo s tako hitrostjo, da ti gre srh po kosteh že ob gledanju, zakaj je vredno (samo)hvale to, če kdo pretenta organe pregona in se ogne kazni... V isti sapi pa vsi kričimo, da hočemo v Evropo.

Že dolgo časa mi rojita po glavi zamisli, ki ju bom sedaj pač spustil v javnost. Ne bom razlagal o potrebi, da bi imeli normalne ceste (po vsej občini) namesto sedanjih (skoraj) asfaltiranih kolovozov, saj upam, da to vedo vsi. Nekako nam je bilo vsem nerodno, ko so člani delegacije švedskih občin, ki imajo tudi jedrske elektrarne, ob obisku v Krškem kar samoumevno ugotovili, da je naša občina (pred pričetkom gradnje nuklearke) dobila boljše ceste, javne objekte, zdravstvene ustanove...

Torej! Javnoprometna povezava po krški občini in po Posavju je skoraj opevanja vredna. Brez osebnega avta so ljudje skoraj negibni, saj avtobusni promet deluje ponekod zgolj za vzorec: delavski avtobusi zjutraj, ob štirinajsti in dvaindvajseti uri, pa pika! Posledica je seveda obilje osebnih vozil po lokalnih cestah in po že sicer zelo neugodnih krških ulicah, pomanjkanje parkirnega prostora, izpuh iz številnih motorjev... Avti so pogosto prestari in izrabljeni, po načelu: »Do Krškega se bom že pripeljal, dež me ne bo napral, če ni pod preveč prežrt, tudi čevljev ne bom imel blatnih pa še pes me ne more ugrizniti!« Pri nekaterih službah in opravkih morajo ljudje pač nekajkrat zapored iz Krškega na Videm in nazaj, nato do Nakupovalnega centra, v Leskovec, na Senovo, v Kostanjevico... Z našimi avtobusnimi zvezami je to pogosto težko izvedljivo. Kostanjevica (in hkrati Novo mesto) nam je, na primer, skoraj nedosegljiva. Za nekatere frekventnejše proge bi pač moral veljati lokalni avtobusni promet s tako pogostimi voznjami in tako konkurenčno ceno, da se bo ljudem še vedno bolj splačalo počakati avtobus, kakor pa uporabljati osebni avto in še iskati parkirni prostor. Morda bi potem postopoma dejansko upadla potreba po prevažanju z osebnimi avtomobili.

Veliko ljudi je gotovo že pomislilo, da bi se ob znosnem vremenu lahko vozili v službo s



kolesi. V tem prometu je to seveda neizvedljivo, a če bi jim zgradili kolesarske steze... Z uvedbo deljenega delovnega časa bi se dalo velik del leta (ob vedrem vremenu pač) nadomestiti motorni prevoz s kolesarjenjem. Veliko zaposlenih žensk, hkrati še gospodinjin mater, ki itak ne uporabljajo redno družinskega avta, bi med opoldanskim odmorom radih skočilo iz službe pogledat domov, kaj delajo otroci, ali so se že odpravili v šolsko popoldansko izmeno... S kolesom, po kole-

sarski stezi, niti ne bi bilo tako težko skočiti do Vidma, Krškega, Griča, Leskovca — zaaj ne tudi do Brestanice in Senovega!

V Prekmurju sem videl, da imajo take asfaltirane kolesarske steze kar pogosto ob glavnih cestah za povezavo med mesti (npr. pri Murski Soboti) in okoliškimi naselji. Vem, da ni denarja, a nekako v premislek, ob načrtovanju razvoja bi kazalo vsaj razmisliti o takih željah.



Karikaturi: Branko Bogovič

Občni zbor upokojujencev

Društvo upokojujencev Krško vabi vse svoje člane in simpatizerje društva na redni letni občni zbor, ki bo **v soboto, 16. junija 1990 ob 9. uri v srednji dvorani DKD E. Kardelja Krško.**

Dnevni red zbora bo običajen, po končanem uradnem delu pa bo še kulturni program in na koncu družabno srečanje.

POPRAVEK

Kaže, da se nas že nekaj časa drži smola. V zadnji številki Našega glasa smo na strani 11 v tekstu »Podelitev priznanj z znaki OF« (pod fotografijama) preimenovali Danila Siterja (v Sitevja), med nagrajenci pa smo izpustili Vero Alegro. Škrat pa tak! Opravičujemo se! Uredništvo.